

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 7ης Μαρτίου 2019*

«Υπαλληλική υπόθεση – Διαπιστευμένος κοινοβουλευτικός βοηθός – Καταγγελία της συμβάσεως – Κλονισμός της σχέσεως εμπιστοσύνης – Εξωτερικές δραστηριότητες – Πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως – Αγωγή αποζημιώσεως»

Στην υπόθεση T-59/17,

L, εκπροσωπούμενος από τον I. Coutant Peyre, δικηγόρο,

προσφεύγων-ενάγων,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τις Í. Ní Riagáin Düro και M. Windisch,

καθού-εναγομένου,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή-αγωγή δυνάμει του άρθρου 270 ΣΛΕΕ, με αίτημα, αφενός, την ακύρωση της αποφάσεως του Κοινοβουλίου της 24ης Ιουνίου 2016 περί καταγγελίας της συμβάσεως προσλήψεως του προσφεύγοντος ως διαπιστευμένου κοινοβουλευτικού βοηθού και, αφετέρου, την επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως για την ηθική βλάβη την οποία υποστηρίζει ότι υπέστη ο προσφεύγων-ενάγων,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni, πρόεδρο, L. Madise (εισηγητή) και R. da Silva Passos, δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Στις 22 Μαΐου 2014 ο προσφεύγων-ενάγων, L, (στο εξής: προσφεύγων) προσελήφθη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατόπιν αιτήματος ενός μέλους του Κοινοβουλίου (στο εξής: ευρωβουλευτής). Απασχολήθηκε ως διαπιστευμένος κοινοβουλευτικός βοηθός (στο εξής: ΔΚΒ) του ευρωβουλευτή αυτού, βάσει συμβάσεως καλύπτουσας τα έτη 2014 έως 2019.

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

- 2 Στις 25 Φεβρουαρίου 2016 ο ευρωβουλευτής απηύθυνε στην αρμόδια για τη σύναψη συμβάσεων προσλήψεως αρχή του Κοινοβουλίου (στο εξής: ΑΣΣΠΑ) γραπτή αίτηση με την οποία ζητούσε την καταγγελία της σύμβασης του προσφεύγοντος ως ΔΚΒ.
- 3 Στις 21 Απριλίου 2016, κατόπιν προσκλήσεως της ΑΣΣΠΑ, ο προσφεύγων παρέστη σε σύσκεψη κατά τη διάρκεια της οποίας η ΑΣΣΠΑ τον ενημέρωσε σχετικά με τον λόγο που είχε επικαλεσθεί ο ευρωβουλευτής στην αίτηση περί καταγγελίας της σύμβασής του ως ΔΚΒ.
- 4 Στις 9 Μαΐου 2016 ο προσφεύγων απέστειλε σημείωμα στην ΑΣΣΠΑ (στο εξής: σημείωμα της 9ης Μαΐου 2016) με τις παρατηρήσεις του επί της αιτήσεως περί καταγγελίας της σύμβασής του ως ΔΚΒ.
- 5 Στις 25 Μαΐου 2016, κατά την προσφυγή, ή στις 26 Μαΐου 2016, κατά το υπόμνημα αντικρούσεως, ο προσφεύγων κλήθηκε σε μια δεύτερη συνέντευξη με την ΑΣΣΠΑ σε σχέση με το σημείωμα της 9ης Μαΐου 2016.
- 6 Στις 31 Μαΐου 2016 διεξήχθη η διαδικασία διευθετήσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 139, παράγραφος 3α, του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΛΠ).
- 7 Με επιστολή της 15ης Ιουνίου 2016, το όργανο διευθετήσεως του Κοινοβουλίου διαπίστωσε την αδυναμία των μερών να εξακολουθήσουν τη συνεργασία τους και περάτωσε τη διαδικασία διευθετήσεως.
- 8 Στις 24 Ιουνίου 2016 το Κοινοβούλιο κοινοποίησε στον προσφεύγοντα την απόφαση περί καταγγελίας της σύμβασής του ως ΔΚΒ (στο εξής: απόφαση περί καταγγελίας). Στην απόφαση αυτή, η ΑΣΣΠΑ επισήμανε ότι, «[σ]τον βαθμό που η εμπιστοσύνη [ήταν] η βάση της σχέσεως μεταξύ του [ευρωβουλευτή] και του [ΔΚΒ] τ[ου], αποφάσισε να καταγγείλει τη σύμβασή [του] συμφώνως προς το άρθρο 139, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του [ΚΛΠ] για τον λόγο ότι η εμπιστοσύνη αυτή [είχε] εκλείψει λόγω της μη τηρήσεως από μέρους [του] των κανόνων που διέπουν την άσκηση εξωτερικών δραστηριοτήτων».
- 9 Στις 19 Σεπτεμβρίου 2016 ο προσφεύγων υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της αποφάσεως περί καταγγελίας βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ) που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού δυνάμει της παραπομπής του άρθρου 117 του ΚΛΠ στον τίτλο VII του ΚΥΚ.
- 10 Με έγγραφο της 24ης Ιανουαρίου 2017, ο Γενικός Γραμματέας του Κοινοβουλίου απέρριψε τη διοικητική ένσταση. Παρατήρησε ότι από τον φάκελο του προσφεύγοντος συναγόταν ότι, κατά τη διάρκεια της σύμβασής του ως ΔΚΒ, ο προσφεύγων είχε ασκήσει εξωτερική δραστηριότητα που συνίστατο στην άσκηση νομικού επαγγέλματος χωρίς προηγουμένως να έχει υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση αδείας, κατά παράβαση του άρθρου 12β του ΚΥΚ κατά το οποίο «[...] ο υπάλληλος που προτίθεται να ασκήσει εξωτερική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη, ή να εκτελέσει υπηρεσία εκτός της Ένωσης, λαμβάνει προηγουμένως άδεια από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή [...]». Υπενθύμισε, συναφώς, ότι η υποχρέωση αυτή ήταν ασφαλώς γνωστή στον προσφεύγοντα, λόγω τόσο της νομικής του κατάρτισεως όσο και της προηγούμενης απασχολήσεώς του στο Κοινοβούλιο μεταξύ 2005 και 2007, στο πλαίσιο της οποίας ο προσφεύγων είχε αντιμετωπίσει το ίδιο πρόβλημα. Επισήμανε επίσης ότι, στην αλληλογραφία του με τις υπηρεσίες του Κοινοβουλίου, ο προσφεύγων είχε επανειλημμένως αναγνωρίσει ότι, κατά τη διάρκεια της εν λόγω σύμβασης, επιδιόταν όντως σε άλλες δραστηριότητες, άσχετες με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 11 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 24 Ιανουαρίου 2017, ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση δικαστικής αρωγής. Η αίτηση αυτή πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό T-59/17 AJ.
- 12 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 14 Απριλίου 2017, ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση προσφυγή-αγωγή (στο εξής: προσφυγή).
- 13 Με διάταξη του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της 5ης Σεπτεμβρίου 2017, απορρίφθηκε η αίτηση δικαστικής αρωγής.
- 14 Κατόπιν αιτήματος υποβληθέντος από τον προσφεύγοντα βάσει του άρθρου 66 του Κανονισμού Διαδικασίας του, το Γενικό Δικαστήριο απάλειψε το όνομα του διαδίκου αυτού από το μη εμπιστευτικό κείμενο της παρούσας αποφάσεως.
- 15 Δεδομένου ότι οι διάδικοι δεν ζήτησαν τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζήτησεως σύμφωνα με το άρθρο 106, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο (ένατο τμήμα), εκτιμώντας ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς από τα στοιχεία της δικογραφίας, αποφάσισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 106, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του, να κρίνει επί της προσφυγής χωρίς να διεξαχθεί επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 16 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να ακυρώσει την απόφαση περί καταγγελίας·
 - να υποχρεώσει το Κοινοβούλιο να καταβάλει ποσό 100 000 ευρώ ως «ηθική αποζημίωση»·
 - να καταδικάσει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 17 Το Κοινοβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να απορρίψει την προσφυγή ως εν μέρει απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη,
 - να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Σκεπτικό

Επί του ακυρωτικού αιτήματος

- 18 Ο προσφεύγων, με το δικόγραφο της προσφυγής, προβάλλει οκτώ λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν, πρώτον, παράβαση του άρθρου 22β, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, σχετικού με την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, δεύτερον, έλλειψη αιτιολογίας, τρίτον, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, τέταρτον, παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, πέμπτον, παράβαση του καθήκοντος επιμέλειας, έκτον, παράλειψη απαντήσεως στην αίτηση δικαστικής συνδρομής του προσφεύγοντος και προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του «δικαιώματος προσφυγής στη διαδικασία διευθετήσεως», έβδομον, έλλειψη προσβάσεως στα έγγραφα και, όγδοον, κατάχρηση εξουσίας.
- 19 Με το υπόμνημα απαντήσεως, ο προσφεύγων προβάλλει έναν ένατο λόγο περί καταχρηστικής απολύσεως.

- 20 Κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί κατ' αρχάς ο τρίτος λόγος ακυρώσεως περί πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως περί πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως

- 21 Ο προσφεύγων υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι το Κοινοβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι ήταν δυνατό να εκλείψει η σχέση εμπιστοσύνης συνεπεία της παραλείψεώς του να δηλώσει, κατά την έννοια του άρθρου 12β, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, τις φερόμενες ως «εξωτερικές δραστηριότητες» τις οποίες αυτός ασκούσε.
- 22 Ο προσφεύγων τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι ο ευρωβουλευτής είχε γνώση των επίμαχων δραστηριοτήτων, οι οποίες ασκούσαν καθ' υπόδειξή του, για λογαριασμό του και είχαν δόλιο χαρακτήρα. Συνεπώς, ο προσφεύγων θεωρεί ότι το Κοινοβούλιο έσφαλε προδήλως υπολαμβάνοντας ότι η άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών μπορούσε να είναι η αιτία για την οποία ο εν λόγω ευρωβουλευτής απώλεσε την εμπιστοσύνη του στον ίδιο.
- 23 Ο προσφεύγων προσθέτει ότι το Κοινοβούλιο ερμηνεύει αποσπασματικά το σημείωμα της 9ης Μαΐου 2016. Κατά αυτόν, το Κοινοβούλιο φρονεί ότι ο προσφεύγων «παραδέχθηκε» την ύπαρξη εξωτερικών δραστηριοτήτων αποσιωπώντας το πλαίσιο των «δραστηριοτήτων» αυτών, ήτοι το γεγονός ότι για τις εν λόγω δραστηριότητες είχε υποβληθεί μήνυση στον εισαγγελέα [*εμπιστευτικό*¹] και καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία για την Καταπολέμηση της Απάτης (OLAF) και ότι οι δραστηριότητες αυτές ασκούσαν κατόπιν εντολής του ευρωβουλευτή, ο οποίος επομένως τις γνώριζε. Υποστηρίζει ότι τέτοιες δραστηριότητες, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου εντός της οποίας ασκούσαν, δεν μπορούν να συνιστούν λόγο για την απώλεια εμπιστοσύνης στην οποία αναφέρεται ο εν λόγω ευρωβουλευτής στην απόφαση περί καταγγελίας. Ως εκ τούτου, δεχόμενο την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων ως λόγο απώλειας της εμπιστοσύνης, το Κοινοβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.
- 24 Το Κοινοβούλιο απαντά ότι ένας ΔΚΒ υπέχει εκ του ΚΥΚ την υποχρέωση να ακολουθεί ορισμένη διοικητική διαδικασία, ήτοι να ζητεί τη χορήγηση αδείας από την ΑΣΣΠΑ, για να μπορεί να ασκήσει κάποια εξωτερική δραστηριότητα. Εντούτοις, εν προκειμένω, η απόφαση περί καταγγελίας στηρίχθηκε στην ανεπανόρθωτη ρήξη της σχέσεως εμπιστοσύνης μεταξύ του προσφεύγοντος και του ευρωβουλευτή λόγω της μη τηρήσεως από τον προσφεύγοντα των υποχρεώσεων δηλώσεως των εξωτερικών δραστηριοτήτων τις οποίες αυτός υπέχει από το άρθρο 12β του ΚΥΚ.
- 25 Το Κοινοβούλιο τονίζει, συναφώς, ότι, στην απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, L κατά Κοινοβουλίου (T-317/10 P, EU:T:2013:413, σκέψεις 68 έως 70), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η ύπαρξη σχέσεως εμπιστοσύνης δεν στηριζόταν σε αντικειμενικά στοιχεία και εκ της φύσεώς της δεν υπέκειτο σε δικαστικό έλεγχο, δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορούσε να υποκαταστήσει με τη δική του εκτίμηση εκείνη της ΑΣΣΠΑ, «αλλά περιορίστ[ηκε] να ελέγξει αν [ήσαν] όντως ακριβή τα πραγματικά περιστατικά στα οποία ρητώς αναφέρεται το θεσμικό όργανο ως δικαιολογητική βάση της αποφάσεώς του». Τούτο συμβαίνει εν προκειμένω. Η σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ του ευρωβουλευτή και του προσφεύγοντος διερράγη, κατά το Κοινοβούλιο, λόγω του γεγονότος ότι ο προσφεύγων ασκούσε εξωτερικές δραστηριότητες κατά παράβαση του άρθρου 12β, παράγραφος 1, του ΚΥΚ. Το Κοινοβούλιο τονίζει, κατ' αρχάς, ότι δεν αμφισβητείται ότι ο προσφεύγων ούτε είχε ζητήσει ούτε είχε λάβει κάποια άδεια για την άσκηση εξωτερικής δραστηριότητας συμφώνως προς την εν λόγω διάταξη. Εν συνεχεία, κατά τη σύσκεψή του με την ΑΣΣΠΑ και το όργανο διευθετήσεως, ο προσφεύγων παραδέχθηκε επανειλημμένως ότι είχε ασκήσει τέτοιες δραστηριότητες. Τέλος, ο προσφεύγων επιβεβαίωσε ρητώς την ύπαρξη εξωτερικών δραστηριοτήτων στο σημείωμα της 9ης Μαΐου 2016.

¹ Μη δημοσιοποιούμενα εμπιστευτικά στοιχεία.

- 26 Το Κοινοβούλιο παρατηρεί, συναφώς, ότι, κατά τη νομολογία, η απόδειξη ότι η Διοίκηση υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση των περιστατικών που μπορούν να δικαιολογήσουν την ακύρωση αποφάσεως η οποία ελήφθη με βάση αυτή την εκτίμηση προϋποθέτει ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που ο προσφεύγων διάδικος πρέπει να προσκομίσει αρκούν για την ανατροπή των εκτιμήσεων της Διοικήσεως. Με άλλα λόγια, ο λόγος ακυρώσεως περί πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως είναι απορριπτέος αν, παρά τα στοιχεία που προσκομίζει ο προσφεύγων, η αμφισβητούμενη εκτίμηση εξακολουθεί να μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένη και εύλογη (πρβλ. απόφαση της 13ης Ιουνίου 2012, Μοσονά κατά Επιτροπής, F-41/11, EU:F:2012:82, σκέψη 44 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εν προκειμένω, ο προσφεύγων δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο δυνάμενο να ανατρέψει ως μη εύλογα τα συμπεράσματα του Κοινοβουλίου.
- 27 Κατά το άρθρο 139, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του ΚΛΠ, «[ε]κτός από την περίπτωση θανάτου, η υπαλληλική σχέση του διαπιστευμένου κοινοβουλευτικού βοηθού λύεται [...] δεδομένου ότι η εμπιστοσύνη αποτελεί τη βάση της επαγγελματικής σχέσης μεταξύ του βουλευτή και του διαπιστευμένου κοινοβουλευτικού βοηθού του, στο τέλος της περιόδου προειδοποίησης που καθορίζεται στη σύμβαση [...]».
- 28 Εν προκειμένω, η ΑΣΣΠΑ επισήμανε, στην απόφαση περί καταγγελίας, ότι ο λόγος της καταγγελίας της συμβάσεως περί προσλήψεως του προσφεύγοντος ως ΔΚΒ ήταν ο κλονισμός της σχέσεως εμπιστοσύνης μεταξύ του προσφεύγοντος και του ευρωβουλευτή, λόγω της μη τηρήσεως των κανόνων που διέπουν την άσκηση εξωτερικών δραστηριοτήτων.
- 29 Συναφώς, αφενός, μολονότι η ΑΣΣΠΑ δεν μπορεί να υποκαθιστά το συγκεκριμένο μέλος του Κοινοβουλίου προβαίνοντας στη δική της εκτίμηση ως προς το κατά πόσον όντως επήλθε ρήξη της σχέσεως εμπιστοσύνης, εντούτοις η ΑΣΣΠΑ υποχρεούται να βεβαιωθεί ότι ο προβαλλόμενος λόγος ερείδεται επί πραγματικών περιστατικών ικανών να τον δικαιολογήσουν κατά τρόπο πειστικό (πρβλ. απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2019, RY κατά Επιτροπής, T-160/17, EU:T:2019:1, σκέψη 38 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 30 Αφετέρου, εάν ένα θεσμικό όργανο που αποφασίζει να καταγγείλει τη σύμβαση ενός ΔΚΒ εκθέτει, ειδικότερα, ως λόγο της αποφάσεως περί καταγγελίας την απώλεια της εμπιστοσύνης, ο δικαστής υποχρεούται να ελέγξει εάν ο λόγος αυτός είναι πειστικός. Ενεργώντας με τον τρόπο αυτόν, ο δικαστής δεν υποκαθιστά την εκτίμηση της αρμόδιας αρχής, κατά την οποία είναι αποδεδειγμένη η απώλεια εμπιστοσύνης, αλλά απλώς και μόνον εξακριβώνει ότι δεν εμφιλοχώρησε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως στην αιτιολογία της αποφάσεως την οποία ρητώς μνημονεύει το θεσμικό όργανο (πρβλ. κατ' αναλογία απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, L κατά Κοινοβουλίου, T-317/10 P, EU:T:2013:413, σκέψη 70).
- 31 Όσον αφορά, εν προκειμένω, την απώλεια της εμπιστοσύνης ως λόγο στον οποίον στηρίχθηκε η απόφαση περί καταγγελίας, το Κοινοβούλιο ερείδεται επί πραγματικών περιστατικών που συνίστανται στην άσκηση εξωτερικών δραστηριοτήτων οι οποίες δεν δηλώθηκαν. Συνεπώς, πρέπει να εξετασθεί εάν το Κοινοβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά μπορούσαν να προκαλέσουν την απώλεια της εμπιστοσύνης την οποία επικαλείται ο ευρωβουλευτής (πρβλ. κατ' αναλογία απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, L κατά Κοινοβουλίου, T-317/10 P, EU:T:2013:413, σκέψη 76).
- 32 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ευθύς εξ αρχής ότι το Κοινοβούλιο δεν αμφισβητεί, αυτήν καθ' εαυτήν, την άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται από τον προσφεύγοντα στο σημείωμα της 9ης Μαΐου 2016, οι οποίες συνίστανται στην άσκηση νομικού επαγγέλματος εκ παραλλήλου προς τα καθήκοντά του ως ΔΚΒ, ήτοι:
- πρώτον, την υποβολή αιτήσεων για χορήγηση πολιτικού ασύλου ενώπιον των αρχών της Ρωσίας, της Γαλλίας, της Ελβετίας και της Ανδόρας, προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα στον ευρωβουλευτή να αποφύγει την έκτιση ποινής τετραετούς φυλακίσεως καταγνωσθείσας στην

[εμπιστευτικό], καθώς και την άσκηση εφέσεως κατ' αποφάσεως περί απορρίψεως της αιτήσεως ασύλου η οποία αφορούσε τον ευρωβουλευτή, για την οποία ο προσφεύγων υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι είχε λάβει εντολή από τον εν λόγω ευρωβουλευτή·

- δεύτερον, την προσέλευση και την εκπροσώπηση από τον ίδιο ως δικηγόρο υπηκόων [εμπιστευτικό] οι οποίοι έχουν συνταξιοδοτηθεί ή λαμβάνουν τον κατώτατο μισθό, στο πλαίσιο διαφορών ενώπιον των δικαστηρίων [εμπιστευτικό], προκειμένου να παρουσιασθεί ο εν λόγω ευρωβουλευτής ως «προασπιστής των δικαιωμάτων του ανθρώπου» και ως εκ τούτου να κατασταθεί δυσχερέστερη η φυλάκισή του·
 - τρίτον, την εκπροσώπηση του ιδίου ευρωβουλευτή ενώπιον του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή, της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σε υποθέσεις που αφορούσαν τον εν λόγω ευρωβουλευτή, με αντικείμενο, η μεν πρώτη, μεταξύ άλλων, την απόρριψη της αιτήσεως άρσεως της βουλευτικής ασυλίας που είχε υποβληθεί από τις αρχές [εμπιστευτικό], κατόπιν της ποινής φυλακίσεως που είχε επιβληθεί στον εν λόγω ευρωβουλευτή στην [εμπιστευτικό] και, η δε δεύτερη, την προσφυγή κατά του κατ' οίκον περιορισμού του η οποία είχε διαταχθεί από τις δικαστικές αρχές [εμπιστευτικό] κατόπιν ποινικής διαδικασίας για διαφθορά κινηθείσας κατά του εν λόγω ευρωβουλευτή.
- 33 Αντιθέτως, στο πλαίσιο της απαντήσεώς του στον λόγο ακυρώσεως περί ανεπαρκούς αιτιολογίας, το Κοινοβούλιο επικαλείται το σημείωμα της 9ης Μαΐου 2016 προκειμένου να υποστηρίξει ότι ο προσφεύγων γνώριζε τη φύση των εξωτερικών δραστηριοτήτων που προκάλεσαν τη ρήξη της σχέσεως εμπιστοσύνης. Συναφώς, από τη δικογραφία δεν συνάγεται ότι η ρήξη της εν λόγω σχέσεως περί της οποίας κάνει λόγο η απόφαση περί καταγγελίας θα μπορούσε να προκληθεί από άλλες δραστηριότητες πλην αυτών που επικαλέσθηκε το Κοινοβούλιο προκειμένου να δικαιολογήσει την επάρκεια της αιτιολογίας.
- 34 Στη συνάφεια αυτή, πρέπει να διαπιστωθεί εάν, κατά τη νομολογία (βλ. σκέψεις 29 έως 31 ανωτέρω), η άσκηση από τον προσφεύγοντα των επίμαχων εξωτερικών δραστηριοτήτων μπορούσε να κλονίσει τη σχέση εμπιστοσύνης, όπως υποστηρίζει ο ευρωβουλευτής και έγινε δεκτό από την ΑΣΣΠΑ στην απόφαση περί καταγγελίας.
- 35 Συναφώς, πρώτον, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι όχι μόνον ο ευρωβουλευτής είχε γνώση των επίμαχων εξωτερικών δραστηριοτήτων, αλλά, ότι, περαιτέρω, σε αυτόν ανήκε η άμεση πρωτοβουλία.
- 36 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, τις αχθείσες ενώπιον των δικαστηρίων [εμπιστευτικό] διαφορές, από τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που παρατίθενται στο σημείωμα της 9ης Μαΐου 2016 και τα οποία προσκομίσθηκαν από τον προσφεύγοντα (συνημμένα Α.3.3 και Α.3.4 του εν λόγω σημειώματος) προκύπτει ότι ο ευρωβουλευτής επόπτευε αυτοπροσώπως την οργάνωση της προσελκύσεως πελατών και την εκπροσώπηση των υπηκόων [εμπιστευτικό] που εμπλέκονταν στο πλαίσιο αυτών των ένδικων διαφορών και, ως εκ τούτου, ήταν οπωσδήποτε «ενημερωμένος» για το ζήτημα αυτό.
- 37 Η εκτίμηση αυτή ενισχύεται από την υπεύθυνη δήλωση ενός πρόσωπου το οποίο προσελκύνθηκε στο πλαίσιο των εν λόγω ένδικων διαφορών (συνημμένο Α.3.5 του σημειώματος της 9ης Μαΐου 2016), κατά την οποία «[ο ευρωβουλευτής] [εξηγούσε] πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η δίκη θα ήταν δωρεάν, και ότι ο [ΔΚΒ] θα πληρωνόταν για τις υπηρεσίες αυτές από τα [δικά του] κοινοβουλευτικά κονδύλια [...]» και κατά την οποία, δυνάμει της «προφορικής» συμφωνίας με τον εν λόγω ευρωβουλευτή, «αντί να πληρώσει για τη δικαστική εκπροσώπηση που είχε προτείνει [ο εν λόγω ευρωβουλευτής] [το πρόσωπο που προσελκύνθηκε] έπρε[πε] να υποστηρίξει δημοσίως το κόμμα [...] κατά τις βουλευτικές εκλογές, να συμμετέχει σε τηλεοπτικές εκπομπές, καθώς και σε άλλες δραστηριότητες των μέσων μαζικής ενημερώσεως».

- 38 Όσον αφορά, ακολούθως, την εκπροσώπηση του ευρωβουλευτή ενώπιον των ευρωπαϊκών ή διεθνών δικαστηρίων ή οργανισμών, ο προσφεύγων προσκομίζει πληρεξούσια τα οποία παρουσιάζει ως υπογεγραμμένα ιδιογράφως από τον εν λόγω ευρωβουλευτή (συνημμένα Α.3.6 και Α.3.7 του σημειώματος της 9ης Μαΐου 2016), πράγμα το οποίο το Κοινοβούλιο δεν αμφισβητεί.
- 39 Όσον αφορά, τέλος, την υποβολή αιτήσεων ασύλου για λογαριασμό του ευρωβουλευτή, ο προσφεύγων επισημαίνει ότι, στις 24 Φεβρουαρίου 2013, ο εν λόγω ευρωβουλευτής προέβη σε δημόσια δήλωση στην τηλεόραση [*εμπιστευτικό*] επισημαίνοντας ότι, εάν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο επικύρωνε την ποινή φυλακίσεως που του είχε επιβληθεί, θα ζητούσε πολιτικό άσυλο στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επισυνάπτει, συναφώς, ένα άρθρο στον Τύπο που επιβεβαιώνει τη δήλωση αυτή (συνημμένο Α.3.19 του σημειώματος της 9ης Μαΐου 2016). Περιγράφει, εξάλλου, τα διαβήματα στα οποία προέβη προκειμένου να δοθεί πολιτικό άσυλο σε αυτόν τον ευρωβουλευτή στην Ανδόρα, στην Ελβετία, στη Ρωσία και στη Γαλλία και επισυνάπτει αεροπορικά εισιτήρια για τη μετάβαση στους προορισμούς αυτούς (συνημμένα Α.3.15 έως Α.3.18 του εν λόγω σημειώματος). Κανένα από τα έγγραφα αυτά και τις δηλώσεις δεν αμφισβητείται από το Κοινοβούλιο.
- 40 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι ο ευρωβουλευτής δεν μπορούσε να αγνοεί ότι ο προσφεύγων ασκούσε νομικό επάγγελμα εκ παραλλήλου προς τα καθήκοντά του ως ΔΚΒ, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, η εν λόγω δραστηριότητα ασκείτο κατόπιν υποδείξεων εκ μέρους του.
- 41 Δεύτερον, το άρθρο 6, παράγραφος 2, των μέτρων εφαρμογής του τίτλου VII του ΚΛΠ, τα οποία ελήφθησαν με απόφαση του Προεδρείου του Κοινοβουλίου της 9ης Μαρτίου 2009 και τροποποιήθηκαν, εσχάτως, με απόφαση του Προεδρείου του Κοινοβουλίου της 14ης Απριλίου 2014, προβλέπει ότι «διεξάγεται ακρόαση» του ενδιαφερόμενου βουλευτή, σε περίπτωση δηλώσεως εξωτερικής δραστηριότητας. Εν προκειμένω, δεν υπάρχουν στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι διεξήχθη ακρόαση του ευρωβουλευτή από την ΑΣΣΠΑ περί των επίμαχων «εξωτερικών δραστηριοτήτων». Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο ίδιος ο ευρωβουλευτής ήταν απίθανο να αγνοεί ότι οι δραστηριότητες αυτές οι οποίες συνίσταντο στην άσκηση νομικού επαγγέλματος στο πλαίσιο της προασπίσεως των δικών του συμφερόντων δεν είχαν δηλωθεί από τον προσφεύγοντα στην ΑΣΣΠΑ, συμφώνως προς το άρθρο 12β, παράγραφος 1, του ΚΥΚ.
- 42 Συνεπώς, έσφαλε προδήλως το Κοινοβούλιο υπολαμβάνοντας ότι η παράλειψη δηλώσεως από τον προσφεύγοντα των επίμαχων εξωτερικών δραστηριοτήτων μπορούσε να προκαλέσει απώλεια της εμπιστοσύνης του ευρωβουλευτή κατά την έννοια του άρθρου 139, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του ΚΛΠ, καθώς ο εν λόγω ευρωβουλευτής δεν μπορούσε να ισχυρισθεί ότι αγνοούσε ότι δεν είχε χορηγηθεί άδεια από το Κοινοβούλιο για την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών, συμφώνως προς το άρθρο 12β, παράγραφος 1, του ΚΥΚ.
- 43 Εξάλλου, από το σημείωμα της 9ης Μαΐου 2016 και από τη δήλωση που παρατίθεται στη σκέψη 37 ανωτέρω συνάγεται ότι ο ευρωβουλευτής δεν μπορούσε ευλόγως να προσδοκά ότι οι επίμαχες εξωτερικές δραστηριότητες, λαμβανομένης υπόψη της φύσεώς τους, θα περιέρχονταν σε γνώση του Κοινοβουλίου, μέσω επίσημης αιτήσεως για τη χορήγηση αδείας ασκήσεως εξωτερικών δραστηριοτήτων, βάσει του άρθρου 12β, παράγραφος 1, του ΚΥΚ.
- 44 Εν κατακλείδι, εν αντιθέσει προς όσα υποστηρίζει το Κοινοβούλιο (βλ. σκέψη 26 ανωτέρω), από τα έγγραφα της δικογραφίας προκύπτει ο λόγος που επικαλέσθηκε ο ευρωβουλευτής για να αιτιολογήσει την απόφαση περί καταγγελίας, ήτοι η απώλεια εμπιστοσύνης, δεν είναι πειστικός. Ως εκ τούτου, αποδεχόμενη την αίτηση περί καταγγελίας της συμβάσεως προσλήψεως του προσφεύγοντος ως ΔΚΒ, την οποία υπέβαλε ο εν λόγω ευρωβουλευτής επικαλούμενος τον λόγο αυτόν, η ΑΣΣΠΑ υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

45 Επομένως, πρέπει να κριθεί βάσιμος ο τρίτος λόγος ακυρώσεως και να γίνει δεκτό το αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως περί καταγγελίας, παρέλκει δε η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως, περιλαμβανομένου του ενάτου λόγου ακυρώσεως, του οποίου το παραδεκτό αμφισβητείται.

Επί του αιτήματος επιδικάσεως αποζημιώσεως

46 Με την προσφυγή, ο προσφεύγων ζητεί να υποχρεωθεί το Κοινοβούλιο να του καταβάλει το ποσό των 100 000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που θεωρεί ότι υπέστη.

47 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι είναι απαράδεκτο το αίτημα αποζημιώσεως στον βαθμό που δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας. Κατά το Κοινοβούλιο, μολονότι το δικόγραφο της προσφυγής περιλαμβάνει αίτημα αποζημιώσεως, εντούτοις κανένα επιχείρημα δεν προβλήθηκε προς στήριξη του εν λόγω αιτήματος.

48 Ο προσφεύγων, στο υπόμνημα απαντήσεως, τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι υπέστη παρενοχλήσεις εκ μέρους του ευρωβουλευτή. Επισυνάπτει, συναφώς, τα πρακτικά της καταθέσεώς του ενώπιον της βελγικής αστυνομίας σχετικά με την παράνομη κατακράτησή του στους χώρους του Κοινοβουλίου (συνημμένο Α.3.14 του σημειώματος της 9ης Μαΐου 2016), της οποίας υπήρξε θύμα κατά τα λεγόμενά του.

49 Το Κοινοβούλιο επαναλαμβάνει, στο υπόμνημα αντικρούσεως, ότι, κατά τη νομολογία, το δικόγραφο με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση των ζημιών που προκάλεσε όργανο της Ένωσης πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που επιτρέπουν την εξατομίκευση της συμπεριφοράς που ο ενάγων προσάπτει στο θεσμικό όργανο, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη, καθώς και τον χαρακτήρα και την έκταση της εν λόγω ζημίας. Εν προκειμένω, στην προσφυγή, ο προσφεύγων δεν εξέθεσε, κατά το Κοινοβούλιο, τους λόγους για τους οποίους φρονεί ότι υπάρχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της προβαλλόμενης συμπεριφοράς και της ζημίας την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη. Η προσφυγή ουδέν διαλαμβάνει σχετικά με τη φύση και την έκταση της ζημίας αυτής.

Επί του παραδεκτού του αιτήματος επιδικάσεως χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης

50 Επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι από το δικόγραφο της προσφυγής συνάγεται με επαρκή σαφήνεια ότι, κατά τον προσφεύγοντα, η απόφαση περί καταγγελίας τού προκάλεσε ηθική βλάβη και, αφετέρου, ότι το αίτημα χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω της βλάβης αυτής είχε εκφραστεί αριθμητικώς.

51 Υπό τις συνθήκες αυτές, κακώς το Κοινοβούλιο προβάλλει ένσταση απαράδεκτου του αιτήματος αποζημιώσεως για τον λόγο ότι δήθεν ο προσφεύγων δεν προσδιόρισε επακριβώς τον χαρακτήρα και την έκταση της ζημίας την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη ούτε τους λόγους για τους οποίους φρονεί ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς του Κοινοβουλίου και της εν λόγω ζημίας.

52 Αντιθέτως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα περιστατικά παρενοχλήσεως που επικαλείται στο υπόμνημα απαντήσεως, τα οποία, κατά τον προσφεύγοντα, είναι καταλογιστέα στον ευρωβουλευτή, μπορούν να διαχωριστούν από την παράνομη συμπεριφορά που προσάπτεται στο Κοινοβούλιο στο πλαίσιο του ακυρωτικού αιτήματος.

53 Εν προκειμένω, μολονότι το αίτημα αποζημιώσεως είναι παραδεκτό, έστω και αν δεν έχει υποβληθεί προηγουμένως σχετική αίτηση στη Διοίκηση, όταν υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ του εν λόγω αιτήματος και της προσφυγής ακυρώσεως, εντούτοις τούτο δεν ισχύει όταν η προβαλλόμενη ζημία απορρέει από πταίσματα ή παραλείψεις της Διοικήσεως που μπορούν να διαχωριστούν από τη συμπεριφορά που περιγράφεται στην προσφυγή ακυρώσεως. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όταν η

προβαλλόμενη ζημία δεν απορρέει από την πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση, αλλά από άλλα πταίσματα και παραλείψεις τα οποία φέρεται να έχουν διαπραχθεί, η διοικητική διαδικασία που προηγείται της ασκήσεως προσφυγής-αγωγής πρέπει οπωσδήποτε να κινηθεί με αίτηση με την οποία η Διοίκηση καλείται να αποκαταστήσει τη ζημία αυτή (πρβλ. απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2015, Gioria κατά Επιτροπής, F-82/14, EU:F:2015:108, σκέψη 74 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

54. Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ουδεμία αξίωση αποζημιώσεως προβλήθηκε για τα αναφερθέντα από τον προσφεύγοντα περιστατικά παρενοχλήσεως, κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, οπότε, ακόμη και εάν υποθεθεί ότι ο προσφεύγων ζητεί επίσης αποζημίωση για τα εν λόγω περιστατικά παρενοχλήσεως, η αίτηση αυτή θα έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη λόγω μη τηρήσεως των κανόνων που διέπουν την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία.
55. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το αίτημα αποζημιώσεως είναι παραδεκτό μόνο στο μέτρο που αφορά τη ζημία που συνδέεται με την απόφαση περί καταγγελίας.

Επί του βασίμου του αιτήματος χρηματικής ικανοποίησης για την ηθική βλάβη που συνδέεται με την απόφαση περί καταγγελίας

56. Κατά πάγια νομολογία, η στοιχειοθέτηση της ευθύνης της Διοικήσεως προϋποθέτει τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων όσον αφορά τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσάπτεται στα θεσμικά όργανα, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (πρβλ. απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., C-136/92 P, EU:C:1994:211, σκέψη 42 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
57. Εν προκειμένω, κατ' αρχάς, διαπιστώθηκε ο παράνομος χαρακτήρας της συμπεριφοράς του Κοινοβουλίου. Εν συνέχεια, ο λόγος που προβλήθηκε για την απόφαση περί καταγγελίας στηρίζεται επί αναληθούς βάσεως η οποία μπορεί να προκαλέσει ένα αίσθημα αδικίας στον προσφεύγοντα και, ως εκ τούτου, ηθική βλάβη. Τέλος, υφίσταται συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς του Κοινοβουλίου και της προβαλλόμενης ζημίας, η οποία απορρέει από την εν λόγω απόφαση.
58. Εντούτοις, όσον αφορά την ηθική βλάβη, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, η ακύρωση της διοικητικής πράξεως προσβληθείσας από υπάλληλο συνιστά αψ' εαυτής πρόσφορη και, κατ' αρχήν, επαρκή ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που τυχόν υπέστη και ότι το αίτημα περί αποζημιώσεως είναι άνευ αντικειμένου (πρβλ. αποφάσεις της 7ης Φεβρουαρίου 1990, Culin κατά Επιτροπής, C-343/87, EU:C:1990:49, σκέψη 26, και της 21ης Ιανουαρίου 2004, Robinson κατά Κοινοβουλίου, T-328/01, EU:T:2004:13, σκέψη 79).
59. Βεβαίως, ο δικαστής της Ένωσης έχει δεχθεί ορισμένες εξαιρέσεις από τον κανόνα αυτόν και, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες εξαιρέσεις. Εν πρώτοις, η ακύρωση της παράνομης πράξεως που έχει εκδώσει η Διοίκηση μπορεί να συνιστά πλήρη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη μόνον όταν η πράξη αυτή ενέχει κρίση για τις ικανότητες ή τη συμπεριφορά του ενδιαφερόμενου η οποία ενδέχεται να τον προσβάλλει. Δεύτερον, η ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξεως μπορεί να συνιστά πλήρη ικανοποίηση για την προκληθείσα ηθική βλάβη μόνον όταν η διαπραχθείσα παρανομία είναι ιδιαίτερος σοβαρή. Τρίτον, έχει κριθεί ότι η ακύρωση παράνομης πράξεως, όταν στερείται παντελώς πρακτικής αποτελεσματικότητας, δεν δύναται να αποτελέσει, αυτή καθ' εαυτήν, προσήκουσα και επαρκή ικανοποίηση για κάθε ηθική βλάβη που απορρέει από την ακυρωθείσα πράξη (βλ. αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 2010, N κατά Κοινοβουλίου, F-26/09, EU:F:2010:17, σκέψεις 103, 105 και 107 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 5ης Ιουλίου 2011, V κατά Κοινοβουλίου, F-46/09, EU:F:2011:101, σκέψεις 169, 171 και 173 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 60 Εντούτοις, εν προκειμένω, δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων εμπίπτει σε μια από τις περιπτώσεις που παρατέθηκαν στη σκέψη 59 ανωτέρω. Πράγματι, πρώτον, η απόφαση περί καταγγελίας η οποία στηρίζεται στην παράλειψη δηλώσεως εξωτερικών δραστηριοτήτων ουδεμία κρίση ενέχει για τις ικανότητες ή τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος η οποία ενδέχεται να τον προσβάλλει, δεύτερον, η διαπραχθείσα από το Κοινοβούλιο παρανομία δεν είναι ιδιαίτερος σοβαρή κατά την έννοια της νομολογίας και, τρίτον, η ακύρωση της αποφάσεως περί καταγγελίας ουδόλως στερείται πρακτικής αποτελεσματικότητας.
- 61 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το αίτημα αποζημιώσεως πρέπει, εν προκειμένω, να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 62 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 63 Δεδομένου ότι, εν προκειμένω, το Κοινοβούλιο ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του προσφεύγοντος.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση του Κοινοβουλίου της 24ης Ιουνίου 2016 περί καταγγελίας της συμβάσεως προσλήψεως του L ως διαπιστευμένου κοινοβουλευτικού βοηθού.**
- 2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή-αγωγή.**
- 3) Καταδικάζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.**

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Μαρτίου 2019.

(υπογραφές)